

Akademický rok 2023/2024

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studentky/studenta: Karin Krutsche

Název práce: Hlas jemný, tichý

Slovní hodnocení:

Karin si ve své bakalářské práci dala za cíl namalovat obrazy, které by propojily její křesťanskou víru s běžným životem. Píše o svém subjektivním vnímání biblických témat, které přetváří do podoby skic a maleb. Percipient obrazů může být kdokoli. Cílová skupina však není zúžena na věřící lidi, nebo na ty, kteří rozumí tomuto – v dnešním světě – tématu upadajícím do zapomnění. Jak píše Karin, každý člověk se s otázkou víry v Boha někdy v životě setkal.

V cyklu obrazů, zarámovaných názvem „Hlas jemný, tichý“, vypráví Karin své postřehy, drobné příběhy, které jí z Bible inspirují. Karin např. mluví o tom, že Bůh vždy člověka překvapí a to je jakási pobídka, že i naše malby, sochy, umění by mohly být nečekané, zábavné, hravé, silné.

Když se v Bibli někdo ptá Boha na jméno, Bůh odpovídá: „Proč se mě ptáš na jméno, je podivuhodné.“ Tenhle výrok odráží Boží podstatu a nemožnost Boha limitovat nějakou kategorií nebo jménem, které je nositelem určitého významu. Karin si uvědomuje, že Bůh nás přirozeně překvapuje. Myslím si, že je jen potřeba se ponořit do zdroje, ze kterého chce čerpat. Je to o hledání témat, nelpění na známých verších, ale jde o nacházení svěžích momentů, kterých je Bible plná.

Líbí se mi motiv světla, o kterém Karin píše. I to je cesta, jak Boha popsat skrze přírodní jevy, které vytvořil a které tak odrážejí i část Jeho podstaty. Tak třeba index lomu světla je jednotka známá z technologie malby, optiky, fyziky. Pomocí jeho hodnoty můžeme teoreticky vysvětlit, proč má nějaký pigment jiný odstín nebo i krycí schopnosti v různých pojidlech. To, jak světlo prochází pojidlem a barvou, jak se v materiálu láme a odráží zpět na sítnici oka, je pravou podstatou toho, proč se např. Zem zelená česká v olejovém pojidle jeví jako tmavá, hluboká, zatímco v jiných pojidlech bude světle šedá se sametovým nádechem. Přišlo by mi zajímavé, zkusit si proto i po formální stránce více hrát s lazurami, pastózními nánosy, sčítáním barevných vrstev. Potom by i tato technologická stránka mohla nést samotný obsah sdělení. Možná bychom se pak obešli bez motivů ilustrujících to, že Bůh je světlo. Obraz by mohl být klidně složen z abstraktních forem, ale o tématu by mluvil prostřednictvím technologického přístupu k malbě, malba samotná by pak

byla svobodnější. Musím ale ocenit, že i přesto jsou obrazy této série poutavé a práce s lazurami a barevnou vrstvou je příjemně a poučeně uplatněna.

Pokud by ale Karin stála o to zůstat v rovině zástupných symbolů, pak bych doporučil hledat nečekané asociace, ať se do obrazů dostane hravost. Např. malovat větrací šachtu, protože by jí připomněla hlas jemný a tichý, nebo škvíru ve vchodě, skrz kterou prochází vzduch. Mně by i kluk hrající na hrdlo lahve od vincentky připomněl barokní spiritualitu obrazů Georgese De la Toura. Svistot máchnutí proutkem by mohl ilustrovat jak hlas jemný a tichý, tak taky to, že koho Pán miluje, toho vychovává. To si ale musí Karin najít sama.

Nabízela by se i jiná cesta – vzdor proti výše zformulovaným doporučením jí pomůže najít si ten osobitý názor. Mohl bych zmínit skupinu Nazarénů, kteří mě fascinují svou cílenou izolovaností od sekularizované společnosti. Je to jakási tichá revoluce. Malovali obrazy s biblickou tematikou s rozměrem křesťanského naivismu. Jejich ozvuk můžeme vidět i v malířském díle Jan Knappa. Vzpomínám, jak jsem jeho obrazy viděl poprvé kolem roku 2000 na některé z tehdejších přehlídek české malby a vůbec jsem si s nimi nevěděl rady. Dnes jeho dílo velmi respektuji a mnoho maleb se mi líbí.

Potřebu Karin malovat obrazy o vztahu s Bohem nebo k Bohu chápu a sdílím. Sám vnímám stejné puzení, a tak je pro mě její snaha blízká a velmi mě potěšilo, když jsem se dozvěděl, že něco takového zpracovává. Láká mě ta nemožnost něco takového vytvořit a uspět. Výtvarné umění se během 20. století sekularizovalo a náboženská tematika je vnímána jako historismus. A proto považuji tuto práci za přínosnou, protože ohledává netrendové téma v současném umění.

Co je to ale křesťanské umění? Jak by mělo vypadat? A existuje vůbec? Má být pro věřící, nebo má demonstrovat víru jako prvek zvěstování poselství? Myslím si, že by křesťanovo dílo nemělo být ideologické, protože tím pak přestává být uměním, ale stává se poplatnou agitkou. Ta je sice v jiných oblastech názorové „věrouky“ trendy, ale mnohem větší hodnotu vnímám v rovině sdělení prostřednictvím osobní výpovědi, kterou nám Karin Krutsche nabízí.

Otázky k rozpravě:

Existuje současné křesťanské umění?

Je důležitá forma a způsoby zobrazení (zpracování) současného křesťanského umění?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

MgA. Josef Mladějovský

Datum:

28.5.2024

(Podpis oponenta)